

“Sivil Toplumdan Proje Öyküleri” filmi hazır

Sekiz başarılı proje öyküsünü anlatan film dokuz ayda tamamlandı.

STGM Oçu Oluşum'un kampanyasına destek veriyor

Oçu Oluşum-SSPE- Hasta ve Yakını Hakları Derneği 9 Temmuz'da büyük bir eylemle kampanya başlatıyor.

Aktivist Ali Sapmaz:

“Otizmle ilgili taslak yönetmeliği, akşam 9’da İnternet’te görüp, 10 otobüs ile İzmir’den Ankara’ya gidip, ertesi sabah ilgili yere görüş sunduk ve gerekli değişiklikleri yaptırдық.”

Siviliz

Haziran 2006 • Sayı 3

ISSN 1306-5297

Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen ve STGM tarafından yürütülen Sivil Toplumun Desteklenmesi Projesi bültenidir, iki ayda bir yayımlanır.

Belki duydunuz, Türkiye’deki 58 kadın hakları örgütü Avrupa Birliği’nin STK’lara yönelik hibe programlarını eleştirmek üzere bir bildirge kaleme alarak AB Komisyonu’na (Brüksel) ve Komisyon’un Türkiye Temsilciliği’ne gönderdi. Onları böyle bir mektup yazmaya iten kaygıların başında, yereldeki küçük sivil toplum örgütlerinin kapasitelerini geliştirmeleri için istenen projeler ile milyonlarca Avro’luk projelerdeki süreçlerin neredeyse aynı zorlukta olması geliyordu.

“...başvuru sahiplerinden yerine getirmeleri beklenen uzun ve karmaşık süreçler nedeniyle, proje önerisi hazırlama çalışmalarının daha en başında birçok kadın örgütü ürküntüye kapılmakta, ardından böylesine önemli bir kaynak için başvurmaktan vazgeçmektedir. Durum böyle iken, yeni türeyen özel danışmanlık firmaları aynı proje finansman kaynaklarına başvurup bunlardan yararlanabilmektedir. Bu firmalar genellikle yüksek ücretli ve ileri düzeyde profesyonel danışmanlar çalıştırmakta veya bu konumdaki kişilerin hizmetlerinden yararlanabilmektedir. Oysa Türkiye’deki kadın STK’larının çoğu bu imkândan yoksundur. Bu durumu ele almaya, imkân, işleyiş ve maddî açılardan kapasitelerini geliştirmeye çalışan STK’lar lehine değiştirmeye yönelik girişimleri destekleyeceğimizi bu vesileyle belirtmek isteriz...”

Kuşkusuz önemsenmesi gereken bir taleptir bu. Ama sorun sadece hibe programlarının yerel örgütler için ulaşılmazlığı değil herhalde. Bu gibi hibe programlarının STK’ların sivil etiği ve çalışma biçimleri üzerinde yarattığı etki ile bu etkinin STK’ları sivil toplumdan uzaklaştıran bir eğilim taşıması, ciddiye alınması gereken bir başka sorun dinamiğini oluşturuyor. Konunun uzun vadeli etkileri de öngörülerek, tüm taraflarıyla birlikte tartışılması gerektiğini düşünüyoruz.

Bu tartışmanın temel tarafları arasına AB Komisyonu ve sivil örgütlerin yanı sıra, hibelerin dağıtılmasında doğrudan rolü olan kamu kuruluşlarının da katılması gerektiği inancındayız. Elbette, burada başrolü oynayacak olan, kendi ahlâkını, sivilliliğini, bağımsızlığını, demokratik yapılarını korumak için iradesini sergileyecek olan sivil toplum örgütleridir. Bu tartışmadan kaçıldığı sürece, önümüze düşmek için olgunlaşmakta olan soru, “peki bu hibeler gerçekten işe yarıyor mu?” olacaktır ki, ondan sonrası da malumdur.

Paranın sadece kimi zamanlar gereken bir araç olduğunun unutulmaması dileği ile sivil kalın...

“Bu proje Avrupa Birliği tarafından desteklenmektedir.”

“Bu proje STGM tarafından uygulanmaktadır.”

Bağımsız değerlendiriciler bilgilendirildi

Türkiye'de Sivil Toplumun Güçlendirilmesi Hibe Programı kapsamında görevlendirilecek bağımsız değerlendiricilere 29-30 Mayıs 2006 tarihlerinde STGM'nin Ankara'da bulunan ofisinde süreçle ilgili bilgi verildi. Merkezi Finans ve İhale Birimi uzmanları tarafından verilen eğitimde hibe programının öncelikleri anlatıldı ve program kapsamında sunulan proje tekliflerinin değerlendirilmesinde izlenecek prosedürler, yöntem ve kurallar hakkında bilgi verildi.

Sivil Toplum Diyaloğunun Güçlendirilmesi Hibe Programı'na başvurular devam ediyor

STK aktivistlerinin AB'ye üye ve aday ülkelerde gerçekleştirilen sivil toplum kuruluşu etkinliklerine katılımını destekleyen hibe programına başvurular sürüyor. Hibe programı Türkiye'deki STK'ların AB'deki ve aday ülkelerdeki aynı konumda bulunan kuruluşlarla kadın, çocuk, gençlik, engelliler, çevre, insan hakları ve kültür konu alanlarında diyalog ve işbirliğini teşvik etmeyi amaçlıyor.

Başvuruların 30 Eylül 2006'ya kadar yapılabileceğini, ancak katılacağınız etkinliktен en az 60 gün önce başvurularınızı göndermeniz gerektiğini hatırlatmak isteriz.

Başvuru koşullarını içeren Hibe Başvuruları için Rehber'i www.stgm.org.tr, www.mfib.gov.tr, www.deltur.ccc.eu.int adreslerinden edinebilirsiniz.

STGM Hibe Programları Yöneticisi Funda Küçükcan ile Şeymus Yılmaz, Mayıs ayında evlendiler. STGM ekibi olarak mutluluklar diliyoruz...

STK'lar ile gönüllüler buluşacak

2002 yılından bu yana özel sektörün uzman insan kaynağını gönüllülük yoluyla sivil topluma kazandıran bir sivil toplum kuruluşu olan Özel Sektör Gönüllüler Derneği (ÖSGD), bir süre önce gonulluyum.org projesini başlattı. Bu proje ile sivil toplum kuruluşları, gönüllüler ve topluma katkı sağlayan özel sektör temsilcileri gönüllülük ortak paydasında bir araya getirilmeye çalışılıyor.

Türkiye'de gönüllülük kültürünü yerleştirmek amacıyla yola çıkan ÖSGD ile STGM geçtiğimiz Nisan ayında bir protokol imzaladı. Bundan böyle, STGM ve ÖSGD, sivil toplum örgütlerine gönüllü olarak destek vermek isteyen özel sektör çalışanlarını ve gönüllülerle çalışmak isteyen STK'ları www.gonulluyum.org aracılığı ile bir buluşturacak. Dileriz, gönüllü olarak çalışmanın bireye ve gönüllülerle birlikte çalışmanın STK'lara ne büyük kazanımlar sağladığı böylelikle biraz daha anlaşılabilir olur.

Kampanyalara desteği sürdürüyoruz

STGM'nin STK'lara kampanya desteği devam ediyor. Son olarak Oçu Oluşum-SSPE- Hasta ve Yakını Hakları Derneği'nin Ankara'da başlatacağı kampanyaya destek olmaya başlayan STGM, sitenin bir süre önce saldırıya uğrayan web sitesini yeniden düzenledi ve site kullanıma açıldı (www.ocuolusum-sse.org). Önlenebilir ölümcül bir hastalık olan SSPE hastaları yakınlarının seslerini duyurmak üzere 9 Temmuz'da Ankara'da yapmayı planladığı büyük bir eylemle başlayacak kampanyanın örgütlenmesi sürecinde de OÇU, STGM'den kırtasiye, basılı malzeme ve iletişim uzmanı desteği alacak.

STGM, Hasankeyf ve Dicle Vadisi'nin Ilısu Barajı'na feda edilmemesi için Doğa Derneği ve Atlas Dergisi tarafından başlatılan "Hasankeyf'e Sadakat" kampanyasına ve Çiğli Evka2 Kadın Kültür Evi Derneği'nin yürüttüğü "Genel Sağlık Sigortası'na Hayır" kampanyasına, STGM web sitesinden kampanyaların tanıtımını yaparak ve veritabanında bulunan STK'lara duyuru yaparak katkıda bulunuyor. Bu iki kampanyaya destek vermek için www.stgm.org.tr adresine girmeniz yeterli.

"Sivil Toplumdan Proje Öyküleri" filmi tamamlandı

STGM, beş ülkeden toplam sekiz proje öyküsünün anlatıldığı video film çalışmasını tamamladı. Metinlerin seslendirilmesinden, animasyon tasarımı ve film müziğinin hazırlanmasına kadar birçok aşamada STGM gönüllülerinin desteği ile hazırlanan film, çok küçük bir bütçe ile gerçekleştirildi. Türkçe ve İngilizce seçenekli, DVD ve VCD olarak hazırlanan filmi STGM'den isteyebileceğiniz gibi, yakında STGM web sitesinden de indirebileceksiniz.

Yerel yönetim-STK zirvesi Kaymaklı'da

Yerel sivil örgütler ile yerel yönetimleri bir araya getiren STGM'nin destek verdiği "Katılımcı Demokrasiye Yerel Yönetim-STK İşbirliği" toplantılarının ikincisi 20-21-22 Haziran tarihlerinde Nevşehir Kaymaklı'da düzenleniyor.

Otizm STK'ları Temmuz'da Ankara'da

Otizm alanında çalışan 9 STK, ağ oluşturmak üzere 1-2 Temmuz tarihlerinde Ankara'da bir araya geliyor. Toplantıya, örgütlenmenin olmadığı iller de içinde olmak üzere toplam 12 ilden temsilciler katılacak.

Çocuk Hakları İşbirliği Platformu'na destek sağlıyoruz

STGM, çocuk hakları savunuculuğu konusunda güç birliği oluşturmak için 23-24 Haziran tarihlerinde bir araya gelen Ankara Çocuk Hakları İşbirliği Platformu Toplantısı'na destek veriyor.

STGM Eğitimleri

Eğitimlerimiz her yerde

Eğitim programımız "ulaşamadık STK bırakmamak" hedefi ile yola devam ediyor. Geçtiğimiz dönemde de Adana, Antalya, Samsun, İstanbul ve Kayseri illerinde yeni eğitimler gerçekleştirdik.

Eğitim programımızın içeriğini de katılımcılardan aldığımız görüşler doğrultusunda zenginleştiriyoruz. Birbirinden farklı, yaratıcı fikirleri ve yapıcı eleştirileri alma şansını bulduğumuz eğitimlerimiz sonunda, STGM Kapasite Geliştirme eğitim programına yeni oturumlar ekleme kararı aldık.

İlk defa Adana Kapasite Geliştirme eğitimimizde programımıza eklediğimiz "Sivil Topluma Hak Temelli Yaklaşım" başlıklı oturumumuzda Feray Salman, "Sivil Topluma Ekolojik Temelli Yaklaşım" başlıklı oturumumuzda ise Victor Ananias kolaylaştırıcılık yaptı. STK'ların var oluş sebeplerinden biri olan savunuculuk edimi başlığı altında yer alan iki temel bakışın tartışıldığı eğitim modüllerimiz katılımcılarımızca ilgi ile karşılandı.

Eğitimlerde gelecek dönem:

Haziran 2006:

16-18 Haziran Adana, Proje Döngüsü Yönetimi, Adana'da düzenleyeceğimiz eğitime Osmaniye, Mersin, Hatay, illerinden STK aktivistleri de katılabilecekler.

19-23 Haziran Diyarbakır, Kapasite Geliştirme Eğitimi, Diyarbakır'da düzenleyeceğimiz eğitime Mardin, Malatya, Batman, Bingöl ve Elazığ illerinden STK aktivistleri de katılabilecekler.

Temmuz 2006:

30 Haziran-2 Temmuz İstanbul, Proje Döngüsü Yönetimi, Yoğun başvuru sebebiyle ikincisini düzenleme kararı aldığımız İstanbul eğitimine Yalova, Tekirdağ, Kırklareli, Kocaeli, Sakarya illerinden katılımcılar da katılabilecekler.

10-14 Temmuz 2006 Ankara, Kapasite Geliştirme Eğitimi, Ankara'da düzenleyeceğimiz eğitime Ardahan, Iğdır, Ağrı, Kars, Erzincan, Bayburt, Muş, Tunceli, Muğla, Denizli, Aydın, Afyon, Uşak illerinden STK aktivistleri katılabilecekler.

17-21 Temmuz Çanakkale, Kapasite Geliştirme Eğitimi, Çanakkale'de düzenleyeceğimiz eğitime Çanakkale, Edirne ve Balıkesir illerinden STK aktivistleri de katılabilecekler.

Ali Sapmaz (ODER)

Otistik Çocukları Koruma ve Yönlendirme Derneği kurucu üyesi ve halen yönetim kurulu ikinci başkanı olan Ali Sapmaz, son altı yılını otistik çocuklara adanmış. Bireyi, gördüklerini, duyduklarını ve duyumsadıklarını doğru algılamaktan alıkoyan ömür boyu süren bir gelişim bozukluğu olan otizm, sosyal ilişkilerde, iletişimde ve davranışlarda ciddi sorunlar doğuruyor. Otistik bireyler, konuşma ve iletişimin normal formlarını ve diğer insanlarla, nesnelere ve olaylarla doğru ilişki kurma yollarını zorlukla öğreniyorlar.

Kendi çocuğuna otistik tanısı konulduktan sonra, otizm ve engellilik alanında ülke olarak ne kadar geride olduğumuzu görünce, kolları sıvayıp hem araştırmaya hem de mücadeleye girişmiş. Halen Narlıdere Belediyesi Engelliler Danışma Kurulu üyeliği, İzmir İl Sosyal Hizmetler Üst Kurul üyeliği ve Konak Belediyesi Engelliler Merkezi danışmanlığı görevlerini yerine getiren Sapmaz ve diğer ODER üyeleri, 3 Aralık 2004 Engelliler Günü'nde İzmir Cumhuriyet Meydanı'nda kutlamalar yapılırken Engelliler Yasası çikmediği için bir protesto eylemi yapmışlar.

Otizmle mücadele etmeye ne zaman ve nasıl karar verdiniz?

Oğluma otizm teşhisi konmasından sonraki ilk yıllarda otizm alanında ülkemizde karşılaştığım tablo beni mücadeleye itti. Mesela, teşhisi koyan doktor 'yapılacak hiçbir şey yok' dedi. Otizm alanında bilgi ve yardım alabileceğim herhangi bir kurum ve otizmle ilgili kitap yoktu ve toplum otizmi bilmiyordu. Kendi babam bile "Ne yapacaksın, takdir-i ilahi" yorumunu yaptı. Tüm bunlar, beni bir şeyler yapmak için tetikledi. Benim çocuğum ve aynı sorunu yaşayan diğer çocuklar adına mücadele edilmesi gerekiyordu. Aynı süreci yaşayan onlarca aile ile karşılaştım. Ancak kimse bir şey yapmıyor, girişimde bulunmuyordu. Sonunda, aynı düşünceleri paylaşan, birleşip mücadele ederse çocuklarımız adına kazanımlar sağlayacağımıza inanan dört-beş aile bir araya geldik ve derneğimizi kurduk. Bir iş hanının 15 metre karelik ofisinde başlayan çalışmalarımız her hafta toplanarak 6 yıldır sürüyor.

Sosyal devlet anlayışı gereği, devlet tarafından yapılması gerekenleri bir STK olarak ODER'in yapıyor olması sizce doğal mı? Özellikle sağlık gibi hassas bir alanda..

Elbette ki devletin bu alanda üzerine düşeni yapması gerekiyor. Okullarda sınıf açmak veya devlet personelinin yetiştirmek, ailelerin oluşturduğu ve hiçbir kamusal destek almayan bir STK'nın görevi değil. Ancak, bu alanda uzun yıllardır hiçbir faaliyetin olmaması bu girişimlerde bulunmamıza neden oluyor. Çoğu zaman bürokratik engeller, karşılaştığımız en büyük sorun oluyor. Örneğin, tüm masrafını karşıladığımız ve oluşturduğumuz Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı bir otizm sınıfına 6 aydır hala bir öğretmen atanmadı.

Derneğinizi kuruluş aşamasında olduğu gibi sonrasında da İnternet önemli bir araç olmuş sizin için. İnternet ya da bilişim teknolojileri çalışmalarınızı nasıl etkiledi?

Teknolojik imkânlar çalışmalarımıza çok büyük katkı sağlıyor. Bilgilere ulaşılabilirlik, aileler arası iletişimin çok hızlı ve maliyetsiz karşılanabilmesi, vakit kayıplarının önlenmesi bu katkılardan birkaçı. Altı yıl önce İnternet sitesi kurmaya karar verdiğimizde bazı arkadaşlarımızın gereksiz gördüğü web sitesine ayda 5000'e yakın giriş yapıyor. Sitemizin (www.otizm.org) toplam ziyaretçi sayısı 100 bini buldu. Sanıyorum STK girişimlerinde biraz da uzağı görmek gerekiyor. E-posta zinciri ile aktiviteleri ve otizm alanındaki gelişmeleri ailelere anında aktarabiliyoruz. Kamusal alanda hazırlanan yönetmelik vb. ilgili konuları güncel takip edebiliyor ve zamanında müdahale edebiliyoruz. Ailelerimiz otizm ile ilgili dünyadan haberlere bir iki dakika içinde site üzerinden ulaşabiliyor. Her gün İnternet ve telefonla gelen elliye yakın başvuruyu cevaplıyor, aileleri yönlendiriyoruz.

ODER'in ya da bireysel çabalarınızın otizmle mücadeleye kattığı somut kazanımlar neler?

Benim bireysel çabalarımı da ODER'in faaliyetleri içinde değerlendirmem gerektiğine inanıyorum. Çünkü biz bir ekibiz. Kişisel başarılarımız hepimizin başarısı. Faaliyetlerimiz sayesinde artık otizm gün geçtikçe ülkemizde daha çok tanınıyor. Dernek hesabında 500 YTL mevcutken, 90.000 YTL bütçe gerektiren Türkiye'de ilk Uluslararası Otizm ve Eğitim Sempozyumu'nu gerçekleştirdik. Sponsor ve fon bulamadığımız halde başarıyla sonuçlandırdık. Sanıyorum bir konuda kararlı olmak başarmanın ilk kuralı. STK'ların zaman zaman etkinliklerle ilgili çeşitli riskleri alabilecek kararlılıkta olmaları gerektiğine inanıyorum.

Otizm ile ilgili bir taslak yönetmeliği, akşam saat 9'da İnternet'te görüp, müdahale için 10 otobüsü ile İzmir'den Ankara'ya gidip, ertesi sabah ilgili yere görüş sunmamız ve gerekli değişiklikleri yaptırabilmemiz bunun göstergesi. STK olarak faaliyette bulunurken, alanınız ile ilgili resmi mevzuata hâkim olmak, müdahale ve girişimlerinizde başarılı olabilmeniz için kurallarından biri.

Ülkemizde ilk otizm web sitesini kurduk. İzmir'de 6 OÇEM (Otistik Çocuklar Eğitim Merkezi) sınıfının açılmasını ve özel sektörde ve kamuda görev yapan yüzlerce öğretmenin eğitilmesini sağladık. Ailelere yönelik yirmiden fazla konferans vb. etkinlik düzenledik. En büyük kazanımlarımızdan biri şu: Otizm artık devlet tarafından zihinsel engellilik içinde değil, başlı başına bir engel biçimi olarak kabul ediliyor.

Otizmle mücadele için hepimizin yapabileceği bir şeyler var mı?

Çocuklarımız bizim olduğu kadar, içinde yaşadığımız toplumun da çocukları. Otizm ve diğer engellere sahip bireyler hep var olacak. Dolayısı ile herkesin onlara ve sorunlarına sahip çıkması gerekiyor. Tüm bunları yaparken, kendinize ya da ailenize ayıracağınız zamandan fedakârlık yapıyorsunuz ve bunları kendi çocuğunuz dışında, on binlerce çocuk adına da yapıyorsunuz. Dezavantajlı durumdaki bu kesim için bir şeyleri başarmanın verdiği hazzı ise tarif etmek mümkün değil. Engelli olmak kimsenin tercihi değil. Ne zaman, kimin karşılaşacağı da bilinemez. Toplum olarak otizmi ve diğer engel guruplarını daha yakından tanıyarak ve etkinliklerde bulunarak onlara katkı sağlayabiliriz.

Otistik Çocukları Koruma ve Yönlendirme Derneği
İnönü Mah. 110 Sk. No:4 Buca İZMİR
Tel&Faks:0232 442 40 01
e-posta: oder@otizm.org
www.otizm.org

89. Sok. 14/9
06550 Yıldız Çankaya ANKARA
Tel: 0312 442 42 62 (pbx)
Faks: 0312 442 57 55
e-posta: bilgi@stgm.org.tr
www.stgm.org.tr

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi Derneği adına sahibi: C. Sunay Demircan
Sorumlu Yazışmaları Müdürü: Gamze Göker
Grafik Tasarım: M. Cem Kocatay
İllüstrasyonlar: Ferit Avcı
ISSN 1306-5297

Yönetim Kurulu Başkanı: Sunay Demircan
Başkan Yardımcısı: Levent Korkut
Genel Sekreter: Orhan Kemal Cengiz
Sayman: Serpil Sancar
Asil Üye: Şeyhmus Diken